Széky János

Nem eltűnés: megszólalás

VISSZHANG - LVI. évfolyam, 25. szám, 2012. június 22.

Minden udvariaskodás nélkül: örültem Bauer Tamás vitacikkének (*A „Gyurcsány-ügyről” másként*, *ÉS*, 2012/24., jún. 15.). Túllépve a magyar politikai életben szokásos személyközpontúságon, ő valóban *másként* érvel, és elvekre hivatkozik. Ráadásul olyan elvekre, amelyek nekem többnyire vonzóak.

Tömören: a jelenlegi parlamenti ciklusban Gyurcsány és köre, illetve a Demokratikus Koalíció az egyetlen, amelyik nem következetesen ugyan, de elvből kiáll a demokrácia képviseleti és liberális változata mellett. Valamint ez az a kör, amely elvből védelmezi a kapitalizmust, és nem tekinti azonosnak a Fidesz által bevezetett államimádó, haverista karikatúrával (*crony capitalism*) sem úgy, hogy szidja, sem úgy, hogy egyedül ezt tartja üdvösnek.

Az összes többi posztkommunista országban ez az alap. Nálunk ez a kivétel. Egy olyan, jó esetben ötszázalékos párt képviseli, amelyet a parlamenti többség – szánalmas kicsinyességgel – még csak el sem ismer pártnak, és amelynek vezetőjét a négy és fél parlamenti frakcióból három és fél nem kívánatos személynek tekinti. Nem értem, Bauer Tamás miért éppen a Gyurcsány vezette DK ügyében optimista. Mint egykori SZDSZ-es képviselőnek pontos fogalmai lehetnek arról, hogy egy kis párt mennyire tudja érvényesíteni az elveit a saját politikai oldala elsöprő és nyomasztó többségével szemben. Ha pedig ennek a kis pártnak a szereplése is attól függ, hogy egyetlen ember, hívják akár Gyurcsány Ferencnek, részt vesz-e benne, akkor régen rossz.

Itt érünk a kivonulás kérdéséhez. Nem mondtam olyat, hogy „*tűnjön el*”. Éppen ellenkezőleg. Demokratikus politikai kultúrában nem szabály, hogy a politikus a végsőkig aktív legyen. Politikusok elfáradnak, megbuknak, és van rá mód, hogy a tisztes megfigyelő, tanácsadó, kommentátor, *savant* szerepét vegyék föl. Gyurcsány kétszer is megbukott (volna működő képviseleti demokráciában). Nem Őszöd után és nem 2006 őszén. Hanem először 2007 végén, amikor fő gazdaságpolitikai vállalkozását, az egészségbiztosítási reformot a saját frakciója sterilizálta felismerhetetlenné s használhatatlanná. Ennek már annyi, elvégeztetett. Másodszor 2008 őszén, amikor a Kenedi János vezette szakértői bizottság jelentésének semmilyen politikai következménye nem lett, a dossziényilvánosság ügye többpárti, bürokratikus szabotázsba fulladt. Ez viszont még nem reménytelen.

Nagyon sajnálom, hogy a cikkem (*Gyurcsány Ferencnek, saját kezébe, ÉS*, 2012/18., máj. 4.) végén felsorolt kérdéseket ennyire nem értették meg a címzett eltökélt védelmezői. A kérdések olyan játszmákra vonatkoztak, amelyekben az egyik fél Gyurcsány Ferenc volt, a másik pedig biztosan vagy sejthetően az a csoport, amelyet például Tőkés Rudolf „továbbszolgáló profi nemzetbiztonságiak”-nak nevez (*Ügynökügyek: az egyezség ára. Hírszerző*, 2008. júl. 18.). Gyurcsány többé vagy kevésbé az összes ilyen játszmában alulmaradt. Az antikapitalista és a képviseleti demokráciát leértékelő szemléleten 2014-ig nem tud változtatni, a magyar demokrácia rejtett kórságán viszont igen, ha terít ezekről az ügyekről, és egyáltalán, a továbbszolgáló profi állambiztonságiak szerepéről. Arról, amiről a biztosan meg nem szólaló másik oldalon kívül ő, a vesztes fél tudja a legtöbbet.

Ennek valószínűleg az a feltétele, hogy piszkos eszközökkel játszó ellenfeleinek ne adjon fölösleges támadási felületeket, azaz ismerje el, hogy veszített, és vonuljon ki méltósággal. Így nem tenne mást, mint elismerné *már bekövetkezett* vereségeit. Viszont keveseknek adatik meg a lehetőség, hogy az igazság feltárásával, a politikai színtér átláthatóbbá tételével ekkorát javítsanak politikusi pályájuk végső mérlegén. És igen, közelebb hozhatná az Orbán-garnitúra bukását.